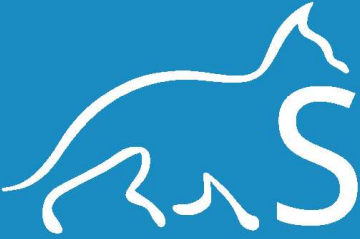

TUOMAREIDEN JATKOKOULUTUS 2020

TUOMARIN TOIMINTA PALVELUSKOIRAKOKEISSA

 SPKL
SUOMEN PALVELUSKOIRALIITTO

IGP C-Osa Suojelu
Koiran on **DOMINOITAVA**
Dominointi – Viettivoima –
Itsevarmuus –
Kuormitettavuus –
Ohjattavuus

IGP C-osan pääarvostelukohdat

- Suojelun arvostelu on erityisen tärkeää käyttökoirien luonteen kehittämisen ja ylläpitämisen mahdollistamiseksi käyttökoirajalostuksessa
- Tärkeä ominaisuudet
 - Viettitasapaino
 - Vahvat hermot
 - Itsevarmuus
 - Kuormitettavuus
 - ***Dominanssi***
 - Luonnollinen, hallittu aggressiokäyttäytyminen
 - Ohjattavuus
 - Fyysinen ja psyykkinen maalimiehen kuormitettavuus

**Koiran on hallittava,
”dominoitava” maalimestä
ollen samalla ohjattavissa.
”Oltava itsevarma pyrkimys
taistella maalimiehen
kanssa”**

Maalimies, koetuomarin avustaja

- Tuomarin on kyettävä objektiivisesti arvioida koiran laatu ja koulutustaso:
 - **viettiominaisuudet, kuormitettavuus, itsevarmuus ja ohjattavuus**
 - Maalimiehen on pystyttävä **fyysisesti ja henkisesti haastamaan koiraa ja koiran koulutustasoa**.
 - Maalimies on tuomarin apulainen
 - Toimii täsmälleen tuomarin ohjeistuksen mukana
 - Samalla tavalla kaikille koirille
 - Tuomarin on asetuttava niin, että hän pystyy näkemään suoritukset
 - Hyökkäysvaihe, kuormitusvaihe/otevaihe, irrotus ja vartiointivaiheessa
- Tuomari määrää hyökkäyksen (/paon) aloituksen ja kuormitusvaiheen päättymisen
- Maalimiehen on käytettävä suojavaatetusta
 - Suojahousut
 - Suojatakki
 - Suojahiha
 - Nivussuoja
 - Mahdolliset käsisuojat
- Maalimiehellä oltava tukevat ja luistamattomat jalkineet
- Maalimiehen tulee noudattaa ohjaajan ohjeita koeohjeen mukaan
- Yhdistyskokeissa voidaan käyttää yhtä maalimiestä, valtakunnallisissa kilpailuissa on käytettävä yleensä kahta maalimiestä
 - maalimies voi myös itse osallistua kokeeseen (tällöin voidaan vaihtaa kerran avustajaa)
 - Maalimies ei estä samassa taloudessa elävän osallistumista koiranohjaajana

Ote ja otekäyttäytyminen

- Ote
 - Vaikuttava, tehokas
 - **Voimakas**
 - **Rauhallinen**
 - **Täysi**
 - Pysyvä
 - Varma
- Otekäyttäytyminen
 - Hyökkäys- (avaus-) vaihe
 - Miten menee kuorman läpi: Hyökkää määrätietoisesti ja itsevarmasti (korkea dominanssi) loppuun asti
 - Voimakkaalla, rauhallisella ja täydellä puruotteella
 - Kuormitusvaihe
 - **Voimakas, rauhallinen ja täysi ote**
 - "välipitämätön" kuormitukseen: kuormitus ei saa aiheuttaa stressi (kuormittumista)/kuormitus **ei saa vaikuttaa** koiran otekäyttäytymisen vaikuttavuuteen
 - **Estettävä** maalarmiehen liike **tehokkaasti**
- Ylimenovaihe
 - Maalarmiehen pysähtymisestä
 - Jos ei esitä (väh 1 sekunti), niin – 1 arvosana
 - Voimakas ja rauhallinen
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen, varma
 - Selvä, puhdas irrotus
 - Hidasteleva irrotus -0,5 – 3 p
 - Nopea irrotus 1. lisäkäskyn jälkeen -3 p
 - Hidasteleva irrotus 1. isäkäskyn jälkeen -3,5 – 6 p
 - Nopea irrotus 2. lisäkäskyn jälkeen -6 p
 - Hidasteleva irrotus 2. lisäkäskyn jälkeen -6,5 – 9 p
 - Ei irrota 2. lisäkäskyn jälkeen: hylkäys
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti **dominoiva** (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)

VIK

- **Viettikäyttäytyminen**
- **Itsevarmuus**
- **Kuormitettavuus**

- Ausgeprägt "a":
 - Koira, jonka VIK on "**erinomainen**", osoittaa suurta työskentelyvalmiutta, selkeitä viettiominaisuuksia, määrätietoista liikkeen suoritusta, itsevarmaa käyttäytymistä, erinomaista tarkkaavaisuutta ja poikkeuksellisen suurta kuormitettavuutta.
- Vorhanden "vh":
 - Koira, jonka VIK on "**olemassaoleva**", osoittaa rajoittuneisuutta työskentelyvalmiudessa, viettiominaisuuksissa, itsevarmuudessa, tarkkaavaisuudessa ja kuormitettavuudessa.
- Nicht genügend "ng":
 - Koira, jonka VIK on "**puutteellinen**", osoittaa puutteita työskentelyvalmiudessa ja viettiominaisuuksissa, puuttuvaa itsevarmuutta ja riittämätöntä kuormitettavuutta.

Vartioinnin arvosanat

Arvosana	Selite
Vartioitava&dominoitava, ei riitä "odottaminen"	
Yhden arvosanan lasku	• Hieman tarkkaamaton vartioinnissa ja/tai häiritsee avustajaa hiukan vartiointivaiheessa
Kahden arvosanan lasku	• Hyvin tarkkaamaton vartioinnissa ja/tai häiritsee avustajaa voimakkaasti vartiointivaiheessa
Kolmen arvosanan lasku	• Koira ei vartioi avustajaa, mutta pysyy kuitenkin avustajan luona
Puutteellinen	• Koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan
Keskeytyks	• Koira ei kestä avustajan kuormitusta, irtoaa suojahihasta ja väistää avustajaa • Koira jättää avustajan ennen tuomarin ohjaajalle antamaa siirtymismerkkiä tai ohjaaja antaa käskyn, joka saa koiran pysymään avustajan luona

Hylkäys

- Hylkäys, jos
 - Koira ei ole ohjaajan hallinnassa (esim. sivu-/selkäkuljetuksessa)
 - Ohjaaja ei saa koira hallintaan 3 käskyllä (käsky + 2 lisäkäskyä) tai ilman ohjaajan muita apuja
 - Koira puree maalimestä muualle kuin suojahihaan
 - Koira puree muuta ihmistä kuin maalimestä
 - Epäurheilijamainen käytös
- Hylätty koira
 - menettää kaikki siihen asti saamansa pisteet
 - ei saa VIK-arvosanaa

Keskeytys

- Keskeytys, jos
 - Koira ei löydä maalimiestä kolmannellakaan yrittämällä piilolta
 - Koira ei jättää piilolla tunnistamansa maalimiehen ennen kuin tuomari on antanut keskilinjalla odottavalle ohjaajalle luvan lähestyä (kerran uudelleen)
 - Tarkennus 2020: koira ylittää piilolinjan = tunnistaa maalimiehen
 - Koira jättää maalimiehen ennen kuin tuomari on antanut ohjaajalle luvan lähestyä tai ohjaaja käskee koiran pysymään maalimiehen luona
 - Koira ei ota tai luopuu otteesta puolustussuorituksissa
- Keskeytetty koira
 - A- ja B-osien pisteet jäävät
 - C-osa 0

Kenttämerkinnät ja piilot

- Kenttämerkinnät
 - Ohjaajan paikka piilolta kutsuttaessa
 - Avustajan pakoyrityksen aloituspaikka
 - Avustajan pakomatkan (20 askelta) lopetuskohta, jota ennen koiran on estettävä pako
 - Koiran „makuupaikka“ paossa
 - Merkintä ohjaajan varten liikkeessä „liikkuvan avustajan hyökkäys koiraan kohti“
- Piilot
 - Koekentän pitkillä sivuilla 6 piiloa (3 kummallakin sivulla).
 - Kaikkien kuuden piilon on oltava paikoillaan kaikissa koeluokissa (IGP1-3)

Ilmoittautuminen

- Ohjaaja ilmoittautuu tuomarille koira perusasennossa
 - IGP-1 koira siirtyminen kytkettynä, aloituspaikalla irrottaa liinan
 - IGP-2 ja 3 koira vapaana
 - „Avustajan etsintä risteillen” liikesuorituksen aloituskohdassa
 - IGP-1 6. piilon tasolla
 - IGP-2 3. piilon tasolla
 - IGP-3 1. piilon tasolla
 - Kasvot tuomariin päin
 - Ilmoittautuminen tapahtuu käden ylös

Avustajan etsintä risteille

- Aloitus tuomarin luvalla (käsi)
 - Ohjaajan kääntyä piiloo kohden
 - Perusasento
 - **Suora**
 - **Rauhallinen**
 - **Keskittynyt**
- Risteilyn suoritus
 - IGP-1: koira lähetään suoraan 6. piilolle
 - IGP-2: 4:n piilon risteily
 - IGP-3: 6:n piilon risteily
 - Suuntaohjaus ja käsky sallittu, käskyt liikkeestä
 - Ohjaaja liikkuu keskilinjalla normaalilla kävelynopeudella, koira ohjaajan edellä
 - Kun koira tulee 6. piilolle, ohjaaja pysähtyy ja pysyy paikallaan, kunnes tuomari antaa luvan siirtyä piilolle
 - **2020: koira ylittää piilolinjan = risteily päättyy**

Pääarvostelukriteeri: **Ohjattava koira haluaa löytää maalimiehen**

- **Kokonaisuudessaan määrätietoinen**
- **Nopea ja suoraan** piilolle
- **Tiivis ja tarkkaavainen kiertäminen**
- **Nopea ja suoraan** ohjaajalle
- Jos ohjaaja ottaa koiran risteilyn aikana perusasentoon: risteily 0, mutta saa jatkaa suojelua
 - Jos koira tulee toisen kerran perusasentoon, suojelu keskeytetään
- Jos koira **ei löydä** maalimiestä, saa sen lähettää **2 kertaa** uudelleen 6. piilolle
 - Jos koira ei edelleenkään löydä avustajaa osasuoritus C keskeytetään

Vartiointi ja haukkuminen

Pääarvostelukriteeri **Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimestä haukkuen**

- Vartiointi ja haukkuminen arvostellaan erillisinä
- Haukkuminen 5 p
 - **Energinen**
 - **Itsevarma**
 - **Jatkuva**
 - Heikko haukkuminen/ei jatkuva haukkuminen B-M
 - Ei hauku, mutta pysyy maalimiehen luona -5 p.
- Jos koira jättää tunnistamansa maalimiehen, saa ohjaaja lähettää koiran kerran uudelleen,
 - jos jää maalimiehen luo:- 14 p
 - Ei jää: keskeytys, VIK ng (puutteellinen)
- Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tai tulee ennen käskyä sivulle: max M
- Vartiointi **10 p**
 - Ei riitä odottaminen
 - **Dominoiva,**
 - **Painostava**
 - **Itsevarma**
 - **Tiivis**
 - **Tarkkaavainen**
 - Häiritsee, tökkii, hyppii: aina puutteelliseen asti
 - Puree hihaan , irrottaa 1. käskyllä -14 p
 - Puree (ei tökkäys) muualle kuin hihaan: hylkäys
- Perusasento (IGP-1 ohjaaja voi hakea koiran)
 - Tulee **suoraan**
 - **Rauhallinen**
 - **Tarkkaavainen**

Avustajan pakoyrityksen estäminen

Pääarvostelukriteeri **Dominoivan koiran on pysäytettävä**

Maalimies

- IPG-1 koira voidaan kytkeä
- Tarkkaavainen,
- Keskittynyt
- Koiran lapa ohjaajan polven tasolla
- Maassa (**vartiointi**)
 - Suora
 - Nopea/määrätietoinen
 - Rauhallinen
 - Tarkkaavainen (**vartioi**)
- Pakoyritys
 - "Kiinni", ilman käskyä vähennetään 1 arvosana
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (**korkea dominanssi**) loppuun asti
 - **Voimakkaalla**, täydellä ja rauhallisella otteella

- Jos koira ei saa otetta, ennen kuin maalimies on ylittänyt 20 askeleen merkin: keskeytys
- Kuormitusvaihe
 - **Voimakas**, rauhallinen ja täysi ote
 - **Estää pakoyrityksen tehokkaasti**
- Ylimenovaihe
 - **Voimakas** ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja **varma**
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - **Vahvasti dominoiva** (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)

Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheessa

Pääarvostelukriteeri **Koira dominoi maalimiestä otekäyttäytymisessä ja vartioinnissa**

- Maalimiehen hyökkäys
 - Noin 5 sekunnin vartioinnin jälkeen, TUOMARIN MERKISTÄ
 - Kohti koiraa
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (**korkea dominanssi**) loppuun asti
 - **Voimakkaalla**, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - **Voimakas**, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - **Voimakas** ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja **varma**
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti **dominoiva** (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- Päätösvaihe/perusasento
 - **Rauhallinen, tarkkaavainen**

Selkäkuljetus

Pääarvostelukriteeri **Ohjattava koira vartioi maalimiestä**

- Suoritus
 - Perusasento
 - Noin 30 askelta
 - Kulma ei ole pakollinen
 - Koiran tulee olla tarkkaavainen (vartioitava) maalimiehen suuntaan
- IGP-2 **huom! ei hyökkäystä**
 - Maalimies pysähtyy
 - Ohjaaja seurauttaa koiran maalimiehen oikealle puolelle
 - Perusasento
 - Ottaa pehmytpatukan pois
 - Sivukuljetus n. 20 askelta tuomarille
- IGP-3
 - Selkäkuljetuksen lopuksi maalimies hyökkää ("hyökkäys selkäkuljetuksesta"- liike) tuomarin merkistä
- Arvostelu
 - Perusasento: suora, tarkkaavainen, rauhallinen
 - Etäisyys maalimieheen
 - Vapaa
 - **Tarkkaavainen maalimiehen (vartiointi)**
 - Keskittynyt
 - Asento (suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)

Selkäkuljetus

Pääarvostelukriteeri **Ohjattava koira vartioi maalimestä**

- Vartalo- ja askelavut: alennus aina kahteen arvosanaan saakka
- Lisäkäsky: alennus aina kolmeen arvosanaan saakka
- Koira ei ole tarkkaavainen maalimieheen: alennus aina kahteen arvosanaan saakka
- Koira menee maalimiehen luo – ei kuitenkaan pure – mutta antaa kutsua itsensä pois: ala-M (ala-puutteellinen)
- Koira puree maalimestä: Hylkäys
- Seuraaminen ei ole mahdollista: Hylkäys

Hyökkäys selkukuljetuksesta

Pääarvostelukriteeri **Koira dominoi maalimiestä otekäyttäytymisessä ja vartioinnissa**

- Maalimiehen hyökkäys
 - Noin 5 sekunnin vartioinnin jälkeen, TUOMARIN MERKISTÄ
 - Kohti koiraa
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (**korkea dominanssi**) loppuun asti
 - **Voimakkaalla**, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - **Voimakas**, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - **Voimakas** ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja **varma**
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti **dominoiva** (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- Päätösvaihe ja sivukuljetus
 - Perusasento (pehmytpatukka pois)
 - **Rauhallinen** ja **tarkkaavainen**
 - Sivukuljetus n. 20 askelta tuomarille
 - Tarkkaavainen maalimiehen (**vartiointi**) keskittynyt
 - Asento (Suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)
 - Sivukuljetuksen avut
 - vartalo- tai askelavut kaksi arvosanaa
 - Lisäkäsky kolme arvosanaa

Liikkuvan avustajan hyökkäys koiraa kohti

Pääarvostelukriteeri **Koira dominoi maalimiestä otekäyttäytymisessä ja vartioinnissa**

- Aloitus
 - IGP-1 Kytketyn tai vapaan koiran kanssa (30 m)
 - IGP-2 vapaan koiran kanssa 40 m
 - IGP-3 vapaan koiran kanssa 1. piilon tasolle
 - Asento, tarkkaavainen, keskittynyt
 - Odotus tarkkaavainen, rauhallinen
 - IGP-1 ja 2 maalimies odottaa, IGP-3 maalimies piilosta keskilinjalla, jossa kääntyy koira kohden. Tuomarin lupa noin 50 metriä koirasta
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (**korkea dominanssi**) loppuun asti
 - **Voimakkaalla**, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - **Voimakas**, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - **Voimakas** ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja **varma**
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti **dominoiva** (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- IGP-1 Päätös vaihe ja sivukuljetus 20 askelta
 - Perusasento (pehmytpatukka pois) ja koiran kytkeminen ohjaajan halutessa
 - Tarkkaavainen maalimiehen (**vartiointi**)
 - Keskittynyt
 - Asento (suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)

Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta

Pääarvostelukriteeri **Koira dominoi maalimestä otekäyttäytymisessä ja vartioinnissa**

- Maalimiehen hyökkäys
 - Noin 5 sekunnin vartioinnin jälkeen, TUOMARIN MERKISTÄ
 - Kohti koiraa
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (**korkea dominanssi**) loppuun asti
 - **Voimakkaalla**, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - **Voimakas**, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - **Voimakas** ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja **varma**
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti **dominoiva** (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- Päätösvaihe ja sivukuljetus
 - Perusasento (pehmytpatukka pois)
 - **Rauhallinen** ja **tarkkaavainen**
 - Sivukuljetus n. 20 askelta tuomarille
 - Tarkkaavainen maalimiehen (**vartiointi**) Keskittynyt
 - Asento (Suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)

Yhteenveto C-osa

Koiran lukeminen, koiran on hallittava, "dominoitava" maalimiestä ollen samalla ohjattavissa

- **Suojelun arvostelu on erityisen tärkeää käyttökoirien luonteen kehittämisen ja ylläpitämisen mahdollistamiseksi käyttökoirajalostuksessa**
- **Tärkeät ominaisuudet / body language**
 - **Viettitasapaino**
 - **Vahvat hermot**
 - **Itsevarmuus**
 - **Kuormitettavuus**
 - **Dominanssi**
 - **Luonnollinen hallittu aggressiokäyttäytyminen**
 - **Ohjattavuus (yhteistyö ohjaajan ja koiran välillä)**
 - **Fyysinen ja psyykkinen maalimiehen kuormitettavuus**

IGP C-Osa Suojelu
Koiran on **DOMINOITAVA**
FCI-tarkennuksia
17-19.1.2020

Kamppailukäyttämisen vaiheet

- Kiinnikäyminen: maalimiehen hyökkäyksestä/paosta otteen ottamiseen
- Kuormitusvaihe: otteen ottamisesta maalimiehen pysähtymiseen
- Ylimenovaihe: maalimiehen pysähtymisestä irrottamiseen/käskyyn
- Irrotusvaihe: irrotuskäskystä fyysiseen irrottamiseen
- Vartiointivaihe: irrottamisesta liikkeen päättämiseen/uudelleenhyökkäykseen

Otekäyttäytyminen

- Voimakas ote: otteen tehokkuus, dominointi
 - Rauhallinen ote: aktiivinen käyttäytyminen
 - Täysi ote
-
- Paossa tehokas maalimiehen paon estäminen!

Tarkennukset

- Risteily päättyy, kun koira ylittää "piilolinjan"
- Vartiointi ja haukkuminen arvosteltava erillisinä, tärkeämpi vartiointi ensin ja sitten haukkuminen
- Pako:
 - Koira aloittaa hyökkäyksen ilman ohjaajan käskyä: vähennetään yksi arvosana
 - koira "hyökkää" ilman käskyä/tuomarin lupaa
 - muttei pure IGP1 – 19, IGP2 – 14, IGP3 – 9
 - Ja puree: hylkäys
 - Koira siirtyy viivan yli: asentoa ei korjata, mutta virhe huomioidaan arvostelussa
- Kuljetukset: vartioi maalimiestä tarkkaavaisesti / dominointi

Arvosanat

- Erinomainen:
 - poikkeukselliset luonneominaisuudet
 - ja erinomainen koulutustaso
- Erittäin hyvä:
 - vähintään yli keskitason luonneominaisuudet,
 - mutta pieniä rajoitteita ominaisuuksissa tai koulutustasossa
- Hyvä:
 - vähintään normaalit luonneominaisuudet
 - ja koulutustaso
- Tyydyttävä:
 - Vähintään omaa vielä riittävät luonneominaisuudet
 - Mutta osoittaa selviä puutteita luonneominaisuuksissa tai koulutustasossa
- Puutteellinen:
 - ei täytä vaatimuksia luonneominaisuuksien tai koulutustasossa